

**ISBD(ER) Међународни standardni bibliografski opis elektronskih izvora
- struktura i osnovne karakteristike -**

Jedan od poslednjih u nizu ISBD-a, razvijanih i inoviranih pod okriljem Међународне federacije bibliotečkih društava i ustanova, u periodu od 1971. godine do danas, predstavlja ISBD(ER)¹ Међународни standardni bibliografski opis elektronskih izvora (International Standard Bibliographic Descripton for Electronic Resources. Revised from the ISBD(CF). München, K. G. Saur, 1997). Osnovu za njegovo donošenje čini revidirano izdanje ISBD(CF)-a Међународnog standardnog bibliografskog opisa računarskih datoteka (International Standard Bibliographic Description for Computer Files, 1990) zasnovanog na prerađenom ISBD(NBM)-u (International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials. Revised ed., 1987). Standard za elektronske izvore nastao je kao rezultat saradnje Stalnog odbora za katalogizaciju i Sekcije za informatičku tehnologiju, pod pokroviteljstvom IFLE i RLG-a (Research Library Group).

ISBD(ER) propisuje postupke za opis i identifikaciju elektronskih izvora² (kodirana građa tj. podaci i/ili programi za korišćenje pomoću računara, sa daljinskim i/ili lokalnim pristupom), određuje redosled opisnih elemenata, izvore iz kojih se podaci preuzimaju i simbole koji im prethode i omogućavaju njihovu identifikaciju. Kada elektronski izvori sadrže karakteristike opisane u drugim ISBD-ima (npr. elektronska serijska publikacija, digitalizovana karta i sl.), preporučuje se primena odredaba ISBD(ER)-a, a zatim, po potrebi, relevantnih ISBD-a. U dodatku uz osnovni tekst Standarda utvrđeni su principi opisa na više nivoa (A), sažeto prikazana tehnika prenošenja dvosmernih zapisa (B), predstavljena lista opštih oznaka građe, oznaka izvora i posebnih oznaka građe sa njihovim definicijama iz kojih sa najbolje može sagledati sva raznolikost i specifičnost pojava oblika elektronskih izvora (C), navedene preporučene skraćenice (D) i dati ilustrativni primeri iz kataloške prakse SAD, Velike Britanije, Kanade, Francuske, Finske, Rusije, Slovenije, Španije i Švedske (E). Registar pojmova doprinosi preglednosti teksta i terminološkoj unifikaciji.

Okvirna shema Standarda utemeljena je na opštim odredbama ISBD(G)-a.

¹ Na inicijativu Narodne biblioteke Srbije pokrenuto je prevođenje novih standarda kao što su ISBD(ER) i ISBD(CR), i inoviranih izdanja ISBD(G)-a i ISBD(M)-a. Objavljivanje ovih publikacija u izdanju NBS planirano je u prvoj polovini 2004. godine.

² Elektronski izvor sastoji se od građe koja je računarski upravljana, uključujući i građu koja zahteva korišćenje perifernih uređaja (npr. CD-ROM čitač, floppy drive). Izvori mogu biti u vidu podataka (informacije u obliku brojeva, slova, grafičkih elemenata, slika i zvukova, kao i njihove kombinacije) i u obliku programa (komande za izvođenje određenih zadataka i obradu podataka). Ovi izvori mogu biti i kombinovani (on line servisi, interaktivne multimedije).

Okvirna shema ISBD (ER)- a

Područje	Propisana interpunkcija	Elementi
<i>Napomena:</i> Svakom području, osim prvog, prethodi, tačka, razmak, povlaka, razmak (. -)		
1. Područje stvarnih naslova i podataka o odgovornosti	[] = : / ;	1.1 Glavni stvarni naslov 1.2 Opšta oznaka građe (<i>neobavezno</i>) *1.3 Uporedni stvarni naslov *1.4 Podnaslov 1.5 Podaci o odgovornosti Prvi podatak * Sledeći
podatak		
2. Područje izdanja izdanju	=	2.1 Podatak o izdanju *2.2 Uporedni podatak o
se		(<i>neobavezno</i>) 2.3 Podatak o odgovornosti koji
podatak	/	odnosi na izdanje Prvi podatak *Sledeći
se	;	
podatak	,	*2.4 Dodatni podatak o izdanju 2.5 Podaci o odgovornosti koji
se		odnose na dodatni podatak o izdanju
podatak	/	Prvi podatak *Sledeći
	;	
3. Vrsta i opseg izvora	()	3.1 Oznaka izvora 3.2 Opseg izvora (<i>neobavezno</i>)
4. Područje izdavanja, distribucije	; : [] , (4.1 Mesto izdavanja, distribucije Prvo mesto *Sledeće mesto *4.2 izdavač, producent i/ili distributer, itd. *4.3 Podatak o funkciji distributera (<i>neobavezno</i>) 4.4 Godina izdavanja, produkcije, distribucije, itd. *4.5 Mesto proizvodnje
(<i>neobavezno</i>)		

	:	*4.6 Proizvođač (<i>neobavezno</i>)
	,)	4.7 Godina proizvodnje (<i>neobavezno</i>)
5. Područje materijalnog opisa		5.1 Posebna oznaka građe i opseg
	:	5.2 Druge materijalne
pojedivosti	;	5.3 Dimenzije
	+	*5.4 Podatak o prpratnoj građi (<i>neobavezno</i>)
6. Područje izdavačke celine	(6.1 Zajednički stvarni naslov izdavačke celine ili kola
	=	*6.2 Uporedni stvarni naslov izdavačke celine ili kola
	:	*6.3 Podnaslov (<i>neobavezno</i>)
		6.4 Podaci o odgovornosti koji odnose na izdavačku celinu ili kolo
se	/	Prvi podatak
	;	*Sledeći
podatak	,	6.5 Međunarodni standardni serijski broj izdavačke celine ili kola
	;	6.6 Numeracija izdavačke celine ili kola
)	
7. Područje napomena		
8. Područje standardnog broja (ili alternative) i podataka o dostupnosti	=	8.1 Standardni broj (ili alternativa)
	:	8.2 Ključni naslov
		8.3 Podaci o dostupnosti i/ili cena (<i>neobavezno</i>)

Elementi označeni (*) mogu se ponavljati.

Glavni izvori podataka

1. Stvarni naslovi i podaci
o odgovornosti

Unutrašnji izvor; etikete na fizičkom
nosiocu; dokumentacija; kontejneri ili
druga prpratna građa

2. Izdanje	Unutrašnji izvor; etikete na fizičkom nosiocu; dokumentacija, kontejneri, ili druga propratna građa
3. Vrsta i opseg izvora	Bilo koji izvor
4. Izdavanje, distribucija	Unutrašnji izvor; etiketa na fizičkom nosiocu; dokumentacija, kontejneri ili druga propratna građa
5. Materijalni opis	Bilo koji izvor
6. Izdavačka celina	Unutrašnji izvor; etikete na fizičkom nosiocu; dokumentacija, kontejneri ili druga propratna građa
7. Napomene	Bilo koji izvor
8. Standardni broj (ili alternativa) i podaci o dostupnosti	Bilo koji izvor

Područja ISBD(ER)-a	UNIMARC lokacija
---------------------	------------------

1. Područje stvarnih naslova i podataka o odgovornosti	200
2. Područje izdanja	205
3. Područje vrste i opsega izvora	230
4. Područje izdavanja, distribucije	210
5. Područje materijalnog opisa	215
6. Područje izdavačke celine	225
7. Područje napomena	3--
Napomene o izvoru glavnog stvarnog naslova (obavezno)	304
Napomene o vrsti, obimu i drugim karakteristikama izvora	336
Napomene o sistemskim zahtevima i materijalnom opisu	337, 307

8. Područje standardnog broja (ili
040
alternative) i podataka o dostupnosti

010, 011, 013, 015, 021, 022,

Primeri

ID=111378432
NUK

001 a p- predhodni nepopolni zapis (CIP) b l - elektronski viri cs -
serijska publikacija d 0 - ni hierarhičnega odnosa g 2 - podnivo 2
(zapis CIP)
011 e1580-5654
100 b a - serijska publikacija, ki še izhaja c2000 d9999 h slv-slovenski
1010 a slv - slovenski
102 a svn - Slovenija
110 a a - serijska publikacija (časopis) b a - dnevno
135 a d – besedilo b i – online
2001 aAvtomatika online bElektronski vir crevija za avtomatizacijo
procesov, profesionalno elektroniko in
telekomunikacije 205 aOnline izd.
210 aLjubljana bSostrska 43C cHydra d2000-
230 aEl. časopis
3001 aNasl. s prelim, str.
3001 aIma tiskano izd.: Avtomatika = ISSN 1580-0830
3001 aIma CD-ROM izd.: Avtomatika = ISSN 1580-5662
326 aDnevnik
488 1 x1580-0830
488 1 x1580-5662
5300 aAvtomatika online
531 aAvtom. Online
6061 aElektronika
6061 aAvtomatizacija
6061 aTelekomunikacije
6100 amerilna oprema
675 a621.38/.39 b62 c621.38 - Elektronika. Rentgenska tehnika vdo 4.izd.
85640
[uhttp://www.avtomatika.com/automation/avtomatika_online/main_aol_1.htm](http://www.avtomatika.com/automation/avtomatika_online/main_aol_1.htm)

ID=105957132
NBS

001 [a]c - ispravljeni zapis [b]l - elektronski izvori [c]m - monografska
publikacija [d]0 - nema hierarhijskog odnosa [7]ba - latinica
010 [a]86-7395-147-X
100 [c]2003 [h]scc - srpski
(ćirilica)

1010 [a]scr - srpski (latinica)
 102 [a]yug - * Jugoslavija = vidi SCG [b]sr – Srbija
 135 [a]v - kombinacija [b]h - CD-ROM
 2001 [a]Elementi saobraćajnog projektovanja [b]Elektronski izvor
 [e]horizontalna signalizacija [f]Branimir Stanić ... [et al.]
 205 [a]3. izd.
 210 [a]Beograd [c]Saobraćajni fakultet Univerziteta [d]2003 [e]Beograd [g]Saobraćajni
 fakultet
 215 [a]1 elektronski optički disk (CD-ROM) [c]slika, tekst, video [d]12 cm
 3000 [a]Nasl. sa naslovnog ekrana
 3000 [a]Tiraž 350
 3000 [a]Beleške o autorima
 3000 [a]Rečnik
 3000 [a]Napomene uz tekst
 3200 [a]Bibliografija
 320 [a]Registar.
 6063 [a]Putevi [x]Horizontalna signalizacija
 675 [a]625.746.5(075.8) (0.034.2) [c] 625.7/8 - Putevi. Izgradnja puteva. Održavanje puteva
 [b]625
 70111 [a]Stanić [b]Branimir [4]070 – autor
 70101 [a]Zdravković [b]Predrag S. [4]070 – autor
 70101 [a]Vukanović [b]Smiljan [4]070 – autor
 70101 [a]Milosavljević [b]Slobodan [4]070 - autor

Prilog

Family of ISBDs

(As of September 2003) Publication list

Guidelines for the Application of the ISBDs to the Description of Component Parts.

Approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA
 Secti

on Serial Publications.

1988. viii, 22 pages. Softbound.

ISBN 0-903043-50-5

Reproduction with corrections

Cataloging Directorate, Library of Congress

Washington, D.C.

2003

ISBD (A): International Standard Bibliographic Description for Older Monographic Publicatic (Antiquarian).

Recommended by the Working Group on the International Standard Bibliographic
 Description Older Monographic Publications (Antiquarian). Approved by the Standing
 Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Rare and Precious
 Books and Documer. 1980. x,59 pages. Softbound.

ISBN 0-903043-27-0

2nd Rev. Edition

Recommended by the Project Group on the International Standard Bibliographic Description for Older Monographic Publications (Antiquarian). Approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Rare Books and Manuscripts. 1991. xiii, 100 pages. Hardbound.
ISBN 3-598-10988-1

ISBD (CF): International Standard Bibliographic Description for Computer Files.

Recommended by the Working Group on the International Standard Bibliographic Description Computer Files set up by the IFLA Committee on Cataloguing.
1990. v, 98 pages. Softbound.
ISBN 0-903043-56-4

ISBD (CM): International Standard Bibliographic Description for Cartographic Materials.

Recommended by the Joint Working Group on the International Standard Bibliographic Description for Cartographic Materials set up by the IFLA Committee on Cataloguing and the IFLA Sub?section of Geography and Map Libraries.
1977. x, 58 pages. Softbound.
ISBN 0-903043-16-5

Rev. Edition.

Recommended by the ISBD Review Committee. Approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section of Geography and Map Libraries.
1987. vii, 55 pages. Softbound.
ISBN 0-903043-47-5

ISBD (CR): International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources.

Revised from the ISBD(S): International Standard Bibliographic Description for Serials. Recommended by the ISBD(S) Working Group. Approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Serial Publications.
2002. xi, 112 p. Hardbound.
ISBN 3-598-11599-7

ISBD (ER): International Standard Bibliographic Description for Electronic Resources.

Revised from the ISBD(CF): International Standard Bibliographic Description for Computer Files Recommended by the ISBD(CF) Review Group.
1997. x, 109 pages. Hardbound.
ISBN 3-598-11369-2

ISBD (G): General International Standard Bibliographic Description.

Annotated text. Prepared by the Working Group on the General International Standard Bibliographic Description set up by the IFLA Committee on Cataloguing.
1977. x, 24 pages.
Softbound.
ISBN 0-903043-18-1

Rev. Edition.

Annotated text. Prepared by the ISBD Review Committee Working Group set up by the IFLA

Committee on Cataloguing.
1992. vii, 36 pages. Hardbound.
ISBN 3-598-11084-7

ISBD (M): International Standard Bibliographic Description for Monographic Publications.

First Standard Edition.
1974. x, 36 pages.
Softbound.
ISBN 0-903043-02-5

First Standard Edition Rev.

1978. viii, 51 pages.
Softbound.
ISBN 0-903043-21-1

Rev. Edition.

Recommended by the ISBD Review Committee. Approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing.
1987. viii, 62 pages. Softbound.
ISBN 0-903043-48-3

2002 Revision

Recommended by the ISBD Review Group. Approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing. (Published only in PDF format.)

ISBD (NBM): International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials.

Recommended by the Working Group on the International Standard Bibliographic Description Non-Book Materials set up by the IFLA Committee on Cataloguing.
1977. viii, 61 pages. Softbound.
ISBN 0-903043-12-2

Rev. Edition.

Recommended by the ISBD Review Committee. Approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing.
1987. vii, 74 pages. Softbound.
ISBN 0-903043-46-7

ISBD (PM): International Standard Bibliographic Description for Printed Music.

Recommended by the Joint Working Group on the International Standard Bibliographic Description for Printed Music. Approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing and by the International Association of Music Libraries.
1980. ix, 53 pages. Softbound.
ISBN 0-903043-26-2

2nd Rev. Edition.

Recommended by the Project Group on ISBD(PM) of the International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (IAML). Approved by the Standing Committees of the IFLA Sections on Cataloguing and Information Technology.
1991. 73 pages. Hardbound.

ISBN 3-598-10985-7